

lobci vznikl nárok na náhradu škody tkvící v provozování podniku v době tvrzeného převzetí podniku žalovanou, došlo-li k porušení smluvních povinností prvými dvěma žalovanými. Takovýto odškodňovací nárok nutno právem počítati mezi závazky podniku převzatého a tudíž za jeho dluhy, za něž ručí solidárně přejímatel se zciziteli ve smyslu § 1409 obč. zák.

Jde jen o to, zda uvedení spolužalovaní porušili smlouvu vůči dovo-
lateli a jemu tím způsobili škodu a zda v souzeném případě šlo o pře-
vzetí podniku žalovanou, při čemž podnikem rozuměti jest i část jmění
nebo souhrn majetkové podstaty, která tvoří určitou hospodářskou jed-
notku, způsobitou býti podkladem osobního úvěru, kterého dosavadní
majitel požíval (rozh. č. 5416 Sb. n. s.).

V té příčině zjištění nižších soudů nepostačí k právnímu posouzení
věci a bylo proto jejich rozsudky zrušiti a věc vrátiti soudu první sto-
lice k dalšímu jednání a rozhodnutí.

Čís. 17147.

**Podmínkou třicetiletého promlčení podle § 1489, druhé věty (druhý
případ), obč. zák. není, že škoda vzešla zločinem, který byl zjištěn
odsuzujícím rozsudkem trestního soudu, nýbrž že škoda vzešla z ta-
kového činu, který trestní zákony kvalifikují jako zločin. Zda tu je
takový trestný čin ve smyslu trestních zákonů, o tom rozhoduje ve sporu
zásadně — není-li tu již pravoplatný odsuzující nález trestního soudu —
civilní soudce samostatně a nezávisle na výsledku trestního řízení, nej-
sá vázán zprošťujícím výrokem trestního soudu.**

(Rozh. ze dne 21. prosince 1938, Rv I 1037/38.)

Proti žalobě podané u soudu dne 3. července 1937, kterou se ža-
lobkyně na žalovaném domáhala zaplacení 25.000 Kč s přísl. z důvodu
náhrady škody způsobené jí tvrzeným zločinem podle § 127 tr. z., spá-
chaným prý na ní v listopadu nebo prosinci 1918, namítl žalovaný mimo
jiné promlčení žalobního nároku, poněvadž od doby jeho vzniku uply-
nulo více než tři léta a žalovaný byl zproštěn obžaloby pro zločin § 127
tr. zák. Nižší soudy zamítly žalobu, soud první stolice
z těchto důvodů: V souzené věci jest se zabývati především námit-
kou promlčení zažalovaného nároku, vyvozovaného z § 1328 obč. zák.
V té příčině je soud toho názoru, že uvedený nárok je promlčen. Podle
§ 1489, druhé věty, obč. zák. zaniká žalobní právo po třiceti letech,
nezvěděl-li poškozený o škodě neb osobě škůdlově, nebo vzešla-li škoda
zločinem. Otázka, zda žalovaný spáchal zločin podle § 127 tr. zák., byla
předmětem trestního řízení, vedeného u krajského soudu jako soudu
porotního v M. O. pod zn. sp. Vr 2855/22. Právě uvedenými spisy soud
zjistil, že žalovaný byl rozsudkem ze dne 4. června 1923 obžaloby pro

řečený zločin pravoplatně zproštěn. Civilnímu soudci nepřísluší reviovati řízení a rozsudky trestních soudů a tedy v souzeném případě, kde byl vynesena pravoplatná rozsudek trestního soudu, nenáleží mu ani, aby zkoumal skutkovou podstatu jednání a zavinění žalovaného. Ratio legis druhé věty § 1489 obč. zák. podle názoru soudu jest, že třicetileté promlčení platí buď tam, kde škůdce byl trestně odsouzen, nebo kde k trestnímu řízení vůbec nedošlo, nebo kde nastalo promlčení dle trestního zákona. Jen v posledních dvou případech má civilní soud možnost a povinnost přezkoumávati škodný čin i s hlediska trestního zákona. Nelze však užití toho ustanovení tehdy, bylo-li pravoplatně nalezeno, že tu trestný čin není, jako je tomu v souzeném případě. Tu nastává promlčení podle první věty § 1489 obč. zák., t. j. promlčení tříleté. Že se žalobkyně dověděla o škodě a škůdce osobě teprve v době posledních tří let, počítaje ode dne podání žaloby, t. j. ode dne 3. července 1937, ani sama netvrdí. Jest proto žalobní nárok promlčen, když žaloba byla podána skoro po 18 letech po narození dítěte a 14 let po skončení trestního řízení, vedeného proti žalovanému pro zločin podle § 127 tr. zák., a po 11 letech po dosažení zletilosti žalobkyně.

Nejvyšší soud uložil soudu první stolice další jednání a nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

Jde v podstatě o to, zda jest civilní soudce oprávněn samostatně rozhodnouti ve sporu předurčující otázku, která jest podle druhé věty § 1489 obč. zák. rozhodující pro délku promlčecí lhůty, zdali totiž vzešla škoda zločinem, a to i tehdy, když byl žalovaný trestním soudem zproštěn obžaloby pro zločin, jímž vznikla tvrzená škoda. Nižší soudy zaujaly stanovisko, že v takovém případě není civilní soudce povolán řešiti dotčenou předurčující otázku. Dovolací soud neschvaluje tento právní názor.

Podle § 1489, druhé věty, obč. zák. uhasíná právo k žalobě na odškodnění až po třiceti letech mimo jiné i tenkrát, vzešla-li škoda zločinem. Uvedený předpis tudíž podle svého doslovu nepředpokládá, že byl škůdce skutečně trestním soudem odsouzen pro zločin a že tedy musí jíti o škodu vzešlou takovým zločinem, který byl zjištěn odsuzujícím rozsudkem trestního soudu, nýbrž oním předpisem jest pouze stanoveno, že podmínkou odůvodňující třicetileté promlčení jest, že škoda vznikla z takového činu, který trestní zákony kvalifikují jako zločin. Zda tu je takový trestný čin ve smyslu trestních zákonů, o tom rozhoduje ve sporu zásadně — není-li tu již pravoplatný odsuzující nález trestního soudu — civilní soudce, a to samostatně a nezávisle na výsledku trestního řízení, nejso při tom vázán zprošťujícím výrokem trestního soudu (arg. § 268 c. ř. s. úsudkem z opaku), a může tedy zjistiti nezávisle na zprošťujícím výroku trestního soudu ony skutečnosti, jež tvoří skutkovou podstatu zlo-

činu, z něhož se škoda vyvozuje. Tu by ovšem musil civilní soudce zjištit, že trestný čin, jímž byla způsobena škoda, má veškeré podstatné (pojmové) znaky zločinu v trestním smyslu, a to jak po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní, neboť jen tehdy jest mítí za to, že se žaloba na náhradu škody promlčuje v třicetileté lhůtě. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že zproštění žalovaného obžaloby pro zločin podle § 127 tr. z. civilnímu soudci nebrání, aby ve sporu samostatně neřešil otázku, zda se žalovaný dopustil uvedeného zločinu, za jehož následky jest civilněprávně odpovědný. Není tudíž v zákoně opory pro názor, že civilní soudce jest omezen v posouzení otázky, zda jde o zločin či nikoli, byl-li žalovaný škůdce trestním soudem zproštěn obžaloby pro zločin, a že se mu ponechává řešení této otázky toliko tehdy, není-li tu takového výroku, nýbrž jest mítí za to, že civilní soudce jest povolán samostatně řešiti onu otázku ve všech případech, kde nebyl již vynesena pravoplatný odsuzující nálezní trestního soudu, jímž ovšem jest civilní soudce vázán (§ 268 c. ř. s.).

Ježto se oba nižší soudy, vycházejíce z mylného právního názoru v otázce promlčení žalobního nároku, nezabývaly dostatečně věcí samou, není spor zralý k rozhodnutí, a bylo proto jejich rozsudky podle § 510, odst. 1 c. ř. s. zrušiti. Na soudu první stolice bude, aby nehledě na zprošťující rozsudek podrobil věcnému zkoumání, zda se žalovaný dopustil vůči žalobkyni takového jednání, jež má jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce náležitosti zločinu, o nějž jde, a aby teprve podle výsledku tohoto zkoumání posoudil, zda v souzené věci platí promlčecí lhůta tříletá (§ 1489, první věta, obč. zák.), nebo třicetiletá (§ 1489, druhá věta, druhý případ, obč. zák.).

Čís. 17148.

Úředním schválením se nestala prádelna zařízená pro účely obyvatelů soukromého domu a neprovozovaná po živnostensku, »úředně schváleným zařízením ve smyslu § 364 a) obč. zák.«.

Pro posouzení obvyklosti ve smyslu § 364, odst. 2, první věty, obč. zák. rozhoduje obvyklý stav a obvyklé vzájemné užívání budov a pozemků.

Začne-li soused způsobem obyčejně v okolí neobvyklým užívatí své budovy, na př. užívá-li prádelny jako kuchyně a má-li to v zápětí vznik nepřiměřeného obtěžování souseda, jde o zakázaný zásah (immissi).

Zákaz může směřovati proti příčině, z níž zásah pochází.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1938, Rv I 1383/38.)

Žalovaní vlastníci domu č. p. 711 v B. si za svým domem v zahradě postavili prádelnu, k jejíž stavbě dal příslušný stavební úřad povolení. Proti její stavbě žalující sousední vlastníci domu č. p. 625 v B. nepodali